

ІНТЕНТ

№1-2
(178-179)

січень-лютий 2025

НАЦРАДА З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ ТА РАДІОМОВЛЕННЯ ОФІЦІЙНО ПЕРЕРЕЄСТРУВАЛА ГАЗЕТУ "ІНТЕНТ"

У НОМЕРІ:

МАПА ВІДРЯДЖЕНЬ МЕРА ОДЕСИ

C. 2

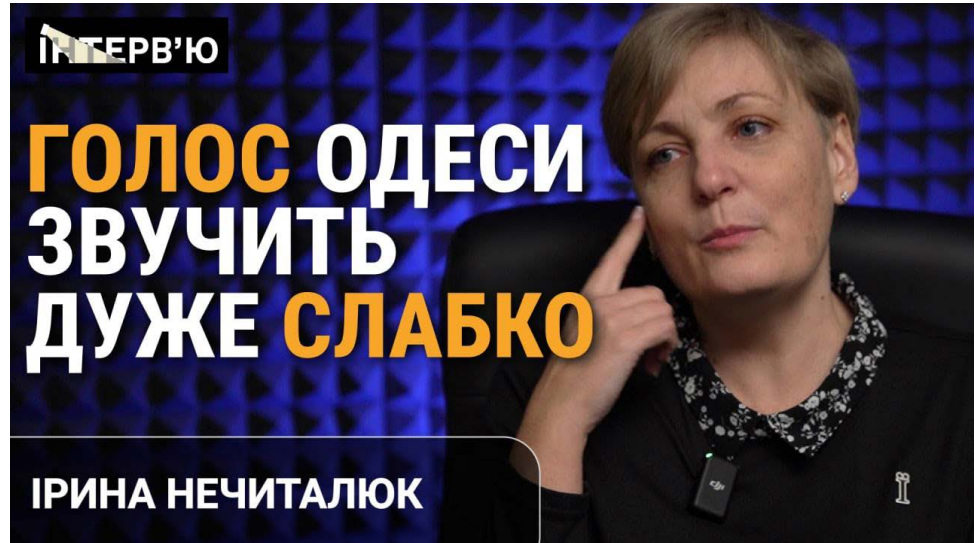

C. 4-5

ЯК ДЕПУТАТИ ОДЕСИ РОЗПОДІЛИЛИ ДЕПУТАТСЬКИЙ ФОНД У 2024 РОЦІ

C. 8

ІНТЕРВ'Ю З ЛІТЕРАТУРОЗНАВИЦЕЮ ІРИНОЮ НЕЧИТАЛЮК

48 ДІБ У ВІДРЯДЖЕННЯХ: МАПА ПЕРЕМІЩЕННЯ ГЕННАДІЯ ТРУХАНОВА

Торік очільник Одеської мерії Геннадій Труханов підписав 115 розпоряджень щодо відряджень. З них 23 розпорядження стосувалися відряджень самого мера. Центр публічних розслідувань з'ясував, що у 2024 році Труханов 48 днів перебував у таких поїздках. З них 23 дні - за межами України, а також дослідив, куди, з ким, для чого та за чий кошти їздив очільник міста.

Відрядження по Україні

Найчастіше Геннадій Труханов їздив по робочих справах або, як зазначено у розпорядженнях, "для вирішення питань місцевого самоврядування" до Києва. Три поїздки були у січні, по одній у лютому, липні, серпні та грудні. Також у квітні для розв'язання "питань місцевого самоврядування" мер їздив до Вінниці.

Двічі у травні мер їздив до столиці для участі у заході, присвяченому результатам першого року роботи програми "єВідновлення". Вдруге – для участі у прийомі з нагоди візиту Економічної місії з Японії.

У червні Труханов брав участь в офіційному прийомі з нагоди 78-ої річниці Дня Італійської Республіки. В липні – в урочистому відкритті Проєкту міжнародної технічної допомоги "Реформування сектору централізованого теплопостачання в Україні" та для участі у черговому засіданні Правління Асоціації міст України.

Ці заходи також проходили у Києві. Більшість із відряджень не перевищували добу. По дві доби займали поїздка до Вінниці та одна у липні до Києва.

Поїздки закордонні

Попри те, що мер Одеси є фігурантом кількох кримінальних проваджень, він кілька разів виїздив у відрядження за межі країни.

Так, у травні Труханов виїхав на сім днів до Франції (місто Марсель) і до Туреччини (місто Стамбул). Там він проводив переговори з питань подальшого розвитку співробітництва, міжміської кооперації. Зокрема, домовлявся про отримання гуманітарної допомоги, а також передачу Одесі пасажирського автотранспорту.

У червні очільник Одеси виїздив за кордон двічі. По-перше, на початку місяця у Німеччину до міста Берлін

для участі у конференції з відновлення України та в середині червня – в Австрію до міста Відень для участі у 13-му щорічному форумі Стратегії ЄС для Дунайського регіону. Обидва відрядження тривали по п'ять діб.

Зазначимо, що до Берліна й Відня мер їздив ще в серпні та вересні. В кінці серпня Труханов їздив до Відня для участі у конференції та проведенні переговорів з представниками муніципалітету з питань подальшого розвитку співробітництва. Крім цього він взяв участі у заходах щодо організації та проведення конференції на тему "Дні дружби" між Одесою та Віднем. У кінці вересня він виїздив до Берліну для участі у виставці транспортних технологій InnoTrans Opening Ceremony 2024. А ще провів переговори з іноземними партнерами щодо отримання гуманітарної допомоги, а також

залучення міжнародної допомоги до питань відновлення Одеси. Ці відрядження тривали по чотири доби.

У жовтні Труханов їздив у Францію до міста Страсбург. Проте спочатку він побував у Парижі на конференції "Fast-Track Cities 2024". З Парижу переїхав в Австрію до Відня для участі "у низці заходів у рамках Днів дружби та проведення переговорів з питань збереження об'єктів ЮНЕСКО та міжнародного розвитку культури з представниками муніципалітету Відня". Й з Відня вже переїхав до Страсбурга для участі в Європейському саміті мерів. Ця подорож очільника Одеси зайняла одинадцять днів.

У листопаді Труханов їздив у Німеччину до Регенсбурга також через Кишинів. Цього разу для участі у виставці "Історична батьківщина німців в Україні та Одесі", проведенні робочих переговорів з муні-

ципалітетом Регенсбурга щодо захисту культурної спадщини Одеси та поточних потреб міста в іноземній допомозі. Цього разу мер був у відрядженні п'ять днів.

У відрядження не на самоті

Найчастіше компанію меру у подорожах складав директор департаменту культури, міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Одеської міської ради **Іван Ліптуга**. Він супроводжував Труханова у десяти відрядженнях. Три рази до Києва: у травні на прийом з нагоди візиту Економічної місії з Японії, у червні на прийомі з нагоди 78-ої річниці Дня Італійської Республіки та у серпні "порішати питання". Також керівник департаменту культури разом з очільником мерії відвідав Марсель та Стамбул у травні. Берлін та Відень у червні, серпні, вересні та жовтні. Був разом

із Трухановим й у Регенсбурзі.

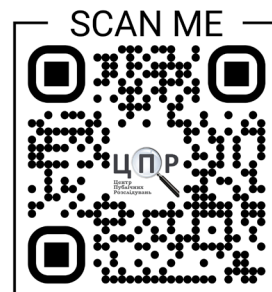
Деякі працівники муніципалітету також супроводжували мера у відрядженнях. Проте по одному разу. Наприклад, у липні відкриття проєкту міжнародної технічної допомоги "Реформування сектору централізованого теплопостачання в Україні" разом із ним відвідали виконуюча обов'язки керівника комунального підприємства "Теплопостачання міста Одеси" **Валерія Іванова** та заступниця Одеського міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради **Ганна Позднякова**.

У серпні разом із Трухановим та Ліптугою у відрядження до Відня на "Дні дружби" виїздив і заступник начальника служби інформативної безпеки департаменту інформативної та цифрових рішень **Микола Покровський**. А в листопаді з мером та директором департаменту культури у відрядження до Регенсбурга їздила й директорка комунальної установи "Одеський муніципальний музей-квартира Михайла Жванецького" **Катерина Піменова**.

Відрядження за власні кошти й не тільки

Найчастіше у відрядження мер їздив службовою автівкою. При цьому майже у всіх розпорядженнях, які стосувалися виїзду за кордон, зазначалося, що їде він не коштом бюджету. Наприклад, до Марселя й Стамбула у травні та до Берліну й Відня у червні, Геннадій Труханов їздив "без використання коштів бюджету Одеської міської територіальної громади".

Повний текст матеріалу за посиланням:

ДЕСЯТЬ ГРОМАД ПІВНОЧІ ТА ПІВДНЯ УКРАЇНИ ДОЛУЧИЛИСЬ ДО ІНІЦІАТИВИ "REPAIR UKRAINE"

Експерти та експертки проекту "Сприяння підвищенню стандартів планування та реалізації відновлення на муніципальному рівні" провели ознайомчо-навчальні семінари у 10 громадах Миколаївської, Одеської та Чернігівської областей. Цей проєкт реалізується Partnership for Transparency Europe в партнерстві з громадською організацією "4U" та Одеською обласною організацією ВГО "Комітет виборців України" у партнерстві із ГО "Агенція міських ініціатив", ГО "Агентство економічного розвитку" та Херсонською обласною організацією ВГО "Комітет виборців України" за фінансування Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung та Česká rozvojová agentura в рамках ініціативи "REPAIR Ukraine".

Під час зустрічей у Бериславській, Високопільській, Кароліно-Бугазькій, Коблівській, Куяльницькій, Миколаївській, Михайло-Коцюбинській, Новобілоуській, Новобузькій та Очаківській територіальних громадах експерти й експертки провели навчання щодо стандартів та принципів відбудови та відновлення, презентували мету та етапи реалізації проєкту, долучалися до обговорення викликів, з якими стикаються громади під час відновлення, обмінювалися думками щодо реалізації принципів, яким мають відповідати процеси планування, відновлення та відбудови в громадах.

Попри серйозні виклики, які нині постають перед громадами через завдані війною втрати, представники місцевого самоврядування зауважували, що нині - особливо важливо проводити процедури відбудови прозоро, відкрито й у тісній співпраці з жителями:

„ Ми розуміємо всі виклики, що стоять перед нами, і готові до них. Для нас важливо не лише досягти короткострокових результатів, але й створити фундамент для сталого розвитку, який зможе підтримувати громаду в довгостроковій перспективі. Ми прагнемо залучити всі доступні ресурси, інноваційні підходи та партнерства, щоб зробити нашу громаду більш успішною та конкурентоспроможною”, - розповів директор КУ "Агенція місцевого розвитку" Коблівської сільської ради **Сергій Федосєєв**.

За словами проєктної менеджерки Куяльницької сільської ради **Ангеліни Урсул**, цей проєкт дозволяє громадам не лише

подолати поточні виклики із дотриманням стандартів прозорості й підзвітності перед громадськістю, а й закласти основу для сталого розвитку в майбутньому.

Про важливість аудиту документів з відновлення, які вже були розроблені в громаді, сказав Новобілоуський сільський голова **Дмитро Федоров**: за його словами, громада має план відновлення та програму комплексного розвитку, тож тепер важливо намагатися робити все, аби ці процеси відповідали базовим принципам доброго врядування, які практикуються у країнах-членах Європейського Союзу.

„ Ми вважаємо, що залучення громадськості позитивно впливає на розвиток самої громади. Ми зараз намагаємося всебічно залучити громадськість у прийняття рішень міської ради, виконанню, створили громадську раду, молодіжну раду”, - поділився досвідом роботи начальника прифронтової Бериславської міської військової адміністрації **Олександр Алчієв**.

Проєкт "Сприяння підвищенню стандартів планування та реалізації відновлення на муніципальному рівні" передбачає зокрема пілотне дослідження процесів відбудови та відновлення у громадах, а також їхню відповідність базовим принципам доброго врядування СЄ. Його втілення має на меті сприяння громадам у посиленні прозорості, підзвітності та участі громадськості в процесі відновлення та надання відповідних рекомендацій.

Під час реалізації заходів проєкту експерти надаватимуть оперативний зворотний зв'язок представ-

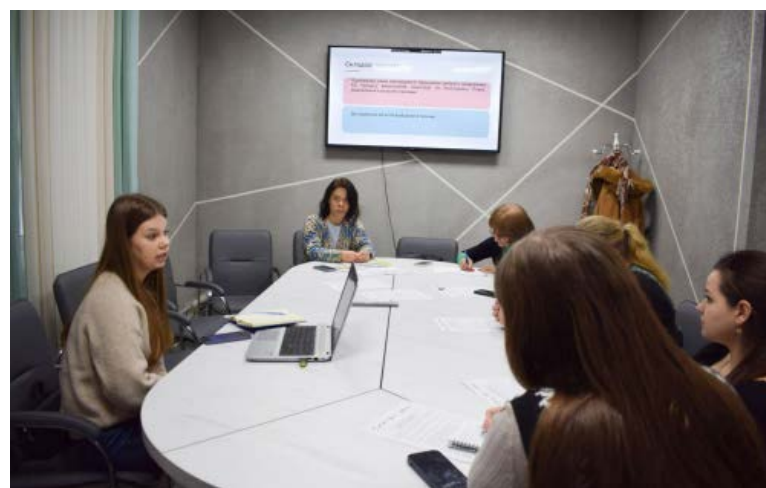
никам громади, що дасть можливість оперативно коригувати стратегію та плани відновлення. Рекомендації територіальним громадам, що будуть надані за результатами проєкту, покликані покращити процес відновлення, зробити його більш ефективним, а також забезпечити систематичний підхід до відбудови не лише фізичних об'єктів, а й до комплексного відновлення в громаді через налагодження процедур та ефективного управління ресурсами.

Крім того, на основі пілотного дослідження будуть підготовлені рекомендації для державних органів влади та міжнародних організацій щодо актуальних викликів процесів відновлення в Україні й першочергових кроків для їхнього вирішення.

Результати проєкту стануть підґрунтям для розробки рекомендацій та стандартів, що можуть бути застосовані для масштабування та впровадження в інших громадах або регіонах країни з урахуванням специфічних умов та потреб.

Ініціатива "REPAIR Ukraine" (Recovery Participatory Accountable Integrity) - є комплексною ініціативою, спрямованою на сприяння підвищенню стандартів процесів відбудови та відновлення в Україні.

Докладніше за посиланням:

Проєкт "Сприяння підвищенню стандартів планування та реалізації відновлення на муніципальному рівні" реалізується Partnership for Transparency Europe в партнерстві з громадською організацією "4U" та Одеською обласною організацією ВГО КВУ в рамках Ініціативи "REPAIR Ukraine" за фінансування Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (BMZ) та Czech Development Cooperation.

ЯК ДЕПУТАТИ ОДЕСИ РОЗПОДІЛИЛИ ДЕПУТАТСЬКИЙ ФОНД У 2024 РОЦІ

У 2024 році найбільше коштів депутатського фонду Одеської міської ради витратили на департамент охорони здоров'я - 85,8 млн грн. На другому місці опинився департамент міського господарства - 49,3 млн грн. При цьому один депутат міськради, який зник після повномасштабного вторгнення та не з'являється на сесіях ради, Нікіта Авдєєв, продовжує брати участь у розподілі коштів депутатського фонду. Про це свідчить звіт про використання коштів депутатського фонду за 2024 рік, який проаналізували експерти всеукраїнської громадської кампанії "Атестація депутатів місцевих рад".

Депутатський фонд Одеси-2024

Депутатський фонд Одеської міської ради - це частина коштів бюджету громади, спрямована на розв'язання нагальних питань соціально-економічного розвитку територіальної громади міста безпосередньо за ініціативою та під контролем депутатів Одеської міської ради.

Депутатський фонд формується у складі бюджету розвитку та може становити не більше 10% його обсягу витрат. Згідно з положенням, депутатський фонд може бути використаний тільки на капітальні видатки.

Рішенням Одеської міської ради від 29 листопада 2023 року №1618-VIII "Про бюджет Одеської міської територіальної громади на 2024 рік" затверджено депутатський фонд у розмірі **244 млн гривень**, тобто **4 млн гривень** на одного депутата.

Протягом останніх років сума депутатського фонду на одного депутата поступово зростає:

- **2017 рік:** сума коштів на одного депутата становила 500 тис. грн
- **2018 рік:** обсяг коштів збільшено до 1 млн грн
- **2019 рік:** сума коштів на одного депутата досягла 1,5 млн грн
- **2020 рік:** кошти збільшено ще на 500 тис. грн, що становить 2 млн грн на депутата
- **2021–2023 роки:** сума депутатського фонду на одного депутата складала 3 млн грн
- **2024 рік:** обсяг коштів на одного депутата зріс до 4 млн грн
- **2025 рік:** на кожного депутата передбачено 5 млн грн

Розподіл коштів депутатського фонду Одеської міської ради 2024 року за департаментами

Розподіл витрат коштів за розпорядниками

Найбільша частка витрат депутатського фонду у 2024 році припадає на департамент охорони здоров'я - 85,8 млн грн. Кошти було спрямовано на придбання медичного обладнання та предметів довгострокового користування, а саме на рентгенографічні апарати, реанімаційні системи, медичні каталки тощо.

На другому місці за кількістю розподілених видатків депфонду департамент міського господарства - 49,3 млн грн. Загалом кошти було скеровано на "капітальні ремонти - роботи з усунення аварій", ремонт в житлових будинках та адміністративних спорудах.

Розпорядником близько 39 млн грн бюджетних коштів у 2024 році виступає департамент освіти та науки. Для порівняння: у 2023 році основна частина витрат цієї сфери йшла на облаштування укриттів, а у 2024 році кошти спрямовуються на капітальні ремонти та усунення аварій у підпорядкованих закладах освіти. Однак витрати на обладнання укриттів також присутні.

На департамент культури та міжнародного співробітництва у 2024 році розподілено 4,4 млн гривень. За ці кошти було відремонтовано приміщення однієї з бібліотек, придбано газовий котел, встановлено резервні джерела живлення та поповнено бібліотечний фонд.

Невелику частку коштів депфонду скерували на управління капітального будівництва та Хаджибейську районну адміністрацію - відповідно 148,5 тис. гривень та 59,7 тис. гривень.

У 2024 році розподіл коштів депутатського фонду Одеської міської ради демонструє продовження пріоритетів, визначених у 2023 році, зокрема це підтримка охорони здоров'я та міське господарство. Основна частина витрат знову спрямована на медичне обладнання та ремонт житлових мереж, що відображає нагальність цих потреб в умовах війни.

Гроші на ЗСУ

Другий рік поспіль в Одеській міській раді перерозподіляють кошти депутатського фонду на потребу війська. Зі зрозумілих причин у звіті не за-

значаються конкретні назви видатків. Проте всі вони відбуваються через перерозподіл коштів міського бюджету згідно з муніципальною цільовою програмою "Безпечне місто Одеса" на 2020-2024 роки.

Розпорядником цих коштів виступає департамент муніципальної безпеки, на який було виділено 24,75 млн грн, або близько 12% від загальної суми депутатського фонду. Кошти на цю статтю витрат перерахували 11 депутатів: **Олексій Асауленко, Олег Бриндак, Сергій Данилюк, Олександр Едельман, Володимир Корнієнко, Жанна Мандриченко, Вадим Мороховський, Петро Обухов, Світлана Попова, Олексій Потапський, Роман Сенік.**

Для порівняння: у 2023 році сума витрат за цим напрямом становила 40,6 млн грн, тобто майже у півтора рази більше. Тоді на потреби ЗСУ спрямував кошти депутатського фонду 31 депутат міської ради.

Невикористані кошти депутатського фонду

Згідно зі звітом робочої групи, у 2024 році використали право на розподіл коштів депутатського

фонду 53 депутати міської ради. Загалом за заявами депутатів профінансовано видатків на 203,2 млн грн, що складає 83% від загального обсягу виділених бюджетом коштів на рік.

Менше ніж 90% коштів свого депутатського фонду використали: **Юрій Шумахер (87%), Дар'я Рибак (86%), Марина Бойко (85%), Нікіта Авдєєв (83%), Олег Етнарівич (71%), Едуард Стась (62%), Василь Ієремія (52%).**

Відповідно до положення про депутатський фонд, кожен депутат має подати заявку про використання коштів свого депутатського фонду до 1 травня поточного року. У звіті робочої групи щодо використання коштів депфонду визначено, що у 2024 році під час 18 засідань групи було розглянуто близько 350 заяв депутатів.

У лютому 2024 року міська рада внесла зміни до положення про депутатський фонд, які мали бути скеровані на розв'язання питання щодо неможливості використання коштів депфонду депутатами-прогульниками.

Так, до положення додали новий пункт: "У разі пропуску депутатом більше ніж 50% пленарних засідань сесій Одеської міської ради за минулий рік без поважних причин, за рішенням робочої групи Одеської міської ради з розгляду пропозицій депутатів щодо використання коштів Депутатського фонду такий депутат може бути позбавлений можливості використання Депутатського фонду у поточному році". Важливою тут є ремарка щодо того, що такий депутат "може", але не обов'язково позбавляється такого права.

За даними кампанії "Атестація депутатів місцевих рад", відповідно до протоколів голосувань протягом календарного 2023 року пропустили

продовження на стор. 5 >>

<< початок на стор. 4

Більше 50% засідань сесій два депутати: **Олександр Едельман** (був присутній 40% засідань) та **Віктор Намчак** (30%). Хоча ці депутати пропустили більшу частину засідань, у 2024 році вони використали кошти депфонду.

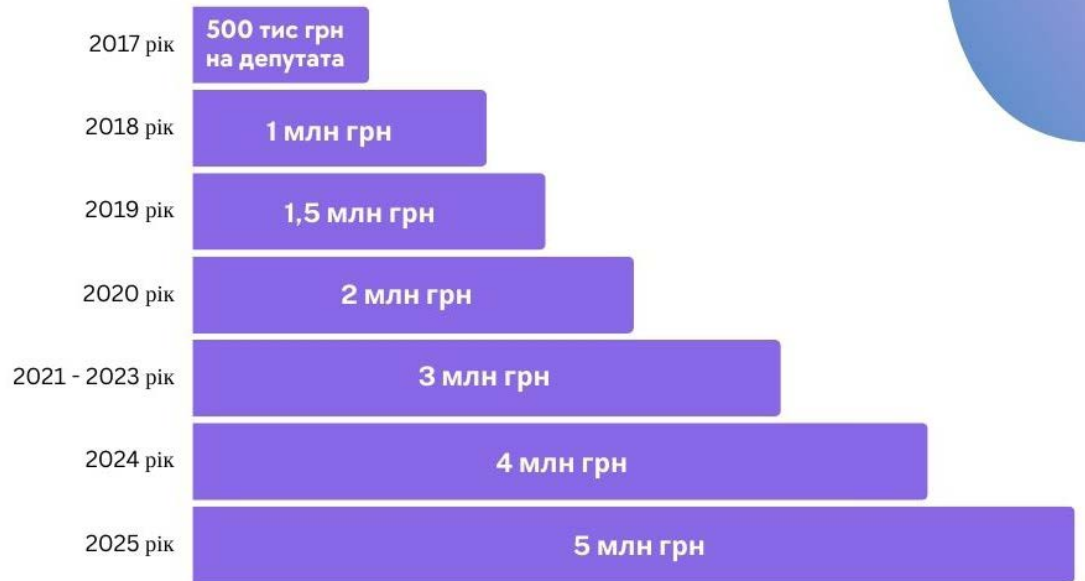
Є серед депутатів, які використали кошти депутатського фонду у 2024 році, і стовідсотковий прогульщик. Це **Нікіта Авдєєв** - "позафракційний" депутат від забороненої партії "ОПЗЖ", який не з'являється на сесіях від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. Також відомо, що депутат перебуває за кордоном. Але цього року за рішенням робочої групи він розподілив 3,3 млн гривень на ремонт житлових будинків.

На сайті міської ради не оприлюднено протоколи засідання відповідної робочої групи, а у її звіті за

2024 рік не зазначено причини відсутності обранців або інші підстави, через які було прийняте рішення про використання депфонду цими трьома депутатами.

В умовах воєнних дій більшість ресурсів спрямовуються на термінові потреби безпеки та відновлення інфраструктури. На думку експертів Атестації, історично впровадження депутатського фонду в місцевих радах викликає багато питань щодо ефективності та нагальності використання бюджетних коштів загалом. Проте зараз він використовується як інструмент реагування на виклики та потреби міста та громадян. З огляду на те, що частина депутатів не використовує заплановані на рік кошти повністю або не здійснює свої повноваження відповідно до вимог законів, міській раді варто напрацювати більш чіткі критерії використання фонду.

ОБСЯГ ДЕПУТАТСЬКОГО ФОНДУ ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Авторка: Вікторія Собко

ЗАКОН ПРО НАРОДОВЛАДДЯ: ЩО ПОВИННІ МІСТИТИ СТАТУТИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

8 січня 2025 року набув чинності закон №3703-ІХ про народовладдя на рівні місцевого самоврядування. Він визначає повний перелік форм для залучення громадян до публічного управління та вдосконалює механізми їхньої реалізації. Експерти всеукраїнської громадської кампанії "Атестація депутатів місцевих рад" вирішили розповісти про нього детальніше, щоб роз'яснити, чого саме очікувати громадам та чи готові органи місцевого самоврядування до змін.

Які нові положення закону стосуються статуту територіальних громад?

Прийняття Статуту територіальної громади тепер є обов'язковим.

Статутом громади визначаються:

- загальні характеристики, особливості та символіка територіальної громади;
- форми та порядок участі жителів у вирішенні питань громади;
- особливості організації роботи органів місцевого самоврядування;
- засади відносин органів та посадових осіб місцевого самоврядування з іншими суб'єктами в громаді;
- форми та порядок здійснення громадського контролю за діяльністю органів та посадових осіб місцевого самоврядування;

- засади відкритості та прозорості діяльності органів і посадових осіб місцевого самоврядування;

- порядок звітування перед жителями голів громад, депутатів рад та старост;

- вимоги до кількості підписів громадян на підтримку електронних петицій до ОМС та строку збору підписів;

- засади розвитку територіальної громади;

- інші питання місцевого значення.

За загальним правилом, ці норми набувають чинності з 1 січня 2027 року.

Завдяки цим новаціям кожна територіальна громада має отримати більш чіткі правила та механізми для розвитку, взаємодії з жителями та покращення якості управління.

ЗАКОН № 3703 ПРО НАРОДОВЛАДДЯ НА РІВНІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Що повинні містити статут територіальних громад?

ГРОМАДСЬКИЙ ЦЕНТР ПРАВОСУДДЯ РОЗПОЧАВ НОВИЙ ЕТАП СПІВПРАЦІ З МІСЦЕВИМ СУДОМ

Після тривалої перерви у співпраці через відсутність суддів Громадський центр правосуддя відновив співробітництво з Татарбунарським районним судом Одеської області. На початку січня 2025 року відбулася зустріч керівника Громадського центру правосуддя та нещодавно призначених суддів, на якій було узгоджено спільне проведення інформаційних, комунікаційних та навчальних заходів задля розширення доступу до правосуддя. Громадський центр правосуддя в м. Татарбунари постійно підкреслював важливість відновлення судочинства у Татарбунарському районному суді й з радістю привітав нових суддів на посадах.

7 січня у приміщенні Татарбунарського районного суду пройшла робоча зустріч керівника Громадського центру правосуддя **Леоніда Семененка** з головою суду **Кирилом Олійником** та суддею **Вячеславом Луцюком**. Керівник Громадського центру правосуддя відзначив важливість відновлення судочинства для жителів чотирьох громад Білгород-Дністровського району. Після того, як через відсутність діючих суддів Татарбунарський районний суд у 2023 році припинив здійснювати судочинство, Громадський центр правосуддя спільно з місцевою владою постійно порушував питання відновлення роботи суду. Зокрема, до Вищої ради правосуддя було направлено клопотання міського голови Татарбунарської міської ради та рішення Татарбунарської міської ради, а також звернення від Громадського центру правосуддя та жителів громади.

Згідно з проведенням Татарбунарським судом опитуванням, близько 94% відвідувачів особисто відчували відсутність суддів, а близько 67% учасників справ були змушені особисто їздити до суду іншого району. Нарешті 16 жовтня 2024 року було призначено на посади суддів Татарбунарського районного суду Одеської області **Кирила Івановича Олійника** та **Вячеслава Олексійовича Луцюка**. 13 грудня 2024 року в Татарбунарському районному суді відбулися збори суддів та було обрано на посаду голови суду Одеської області строком на три роки **Кирила Олійника**. У Татарбунарському районному суді передбачено 4 штатні посади суддів, тож призначення двох суддів стало важливою подією для забезпечення правосуддя.

“До складу суду входять три особи: два новопризначені судді та суддя без повноважень, наразі ми очікуємо призначення ще одного судді, і до складу суду будуть входити чотири судді”, - зазначив **Кирило Олійник**.

Керівник Громадського центру правосуддя в м. Татарбунари **Леонід Семененко** привітав нових суддів на посадах та підкреслив важливість відновлення судочинства у Татарбунарському районному суді.

“З моменту припинення здійснення правосуддя у Татарбунарському районному суді, на мешканців громад лягло додаткове фінансове навантаження щодо фізичного доступу до інших судів, яким перенаправлено справи. Це значні кошти на дорогу і більшість мешканців громад їх не мали та відповідно втрачали можливість судового захисту своїх прав”, - зазначив **Леонід Семененко**.

Під час зустрічі керівника Громадського центру правосуддя та нещодавно призначених суддів Татарбунарського районного суду було представлено формат та досвід роботи Громадського центру правосуддя, а також узгоджено спільне проведення інформаційних, комунікаційних та навчальних заходів задля розширення доступу до правосуддя.

Такі заходи будуть проведені з врахуванням попереднього досвіду та напрацювань Громадського центру правосуддя щодо співпраці з судовими установами. Так, у 2019-2021 роках Громадський центр правосуддя в м. Татарбунари активно співпрацював з судьями та працівниками апарату Татарбунарського суду, зокрема проводив комунікаційні неформальні зустрічі "кава із суддею" та просвітницькі зустрічі зі школярами.

21 лютого 2019 року в приміщенні Громадсько-

го центру правосуддя в місті Татарбунари відбулася перша зустріч у форматі "кава із суддею". Про діяльність та проблеми суду, впровадження судової реформи, поінформованість та сприйняття місцевими мешканцями суддів та суду із містянами говорив за горнятком кави тодішній суддя Татарбунарського районного суду **Олександр Сметаняк**.

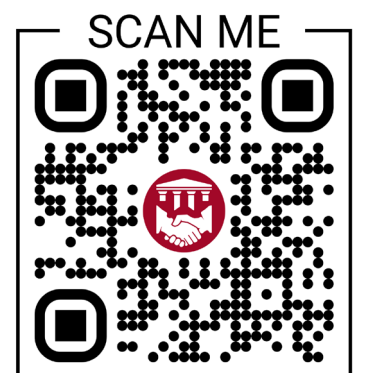
На початку травня 2019 року відбулася неформальна зустріч містян із суддею Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду **Оленою Білоконь**. У ході зустрічі, обговорювались як питання судової реформи та довіри до суду, так і низка практичних правових питань (зокрема, проблеми вчинення нотаріальних дій у сільській місцевості).

З метою посилення спроможностей та мотивації до співпраці з громадою в грудні 2021 року Громадський центр правосуддя організував для

представників суду низку навчальних заходів з основ людиноцентричного правосуддя, комунікації та управління безпековими ризиками. На навчанні було розглянуто, чи може та чи повинно правосуддя бути "дружнім" (людиноцентричним) та як співвідноситься "справедливе" та "дружнє" правосуддя. Разом із учасниками тренінгу розглянули приклади з досвіду закордонних держав, а також актуальні національні кейси організації правосуддя, яке враховує та орієнтовано на потреби людей.

Паралельно з навчальним компонентом, впроваджувались практичні інструменти співпраці, зокрема в рамках проведення Всеукраїнської кампанії "16 днів проти насильства". У 2021 році в рамках такої кампанії було організовано конкурс дитячого малюнку "Життя без насильства" з організацією пересувної виставки дитячих робіт. Понад 90 учнів в художній формі зобразили одну з найболючіших проблем суспільства. Кращі малюнки увійшли до пересувної виставки, першою локацією якої став Татарбунарський районний суд.

Більше про діяльність Громадського центру правосуддя в м. Татарбунари дізнавайтесь за посиланням:

Громадський центр правосуддя в м. Татарбунари працює як мультифункціональний хаб, який впроваджує людиноорієнтований підхід на місцевому рівні та допомагає громадам впоратись з правовими, безпековими та гуманітарними викликами, пов'язаними з військовою агресією РФ проти України. Діяльність Громадського центру правосуддя в м. Татарбунари впроваджується Одеською обласною організацією ВГО "Комітет виборців України".

ЛІМІТИ НА КАРТКОВІ ПЕРЕКАЗИ: КОГО ВОНИ СТОСУЮТЬСЯ І ЯК БУТИ ВОЛОНТЕРАМ

З 1 жовтня 2024 року до 31 березня 2025 року Національний банк України тимчасово встановив ліміт у 150 000 грн на місяць для переказів фізичних осіб "з карти на карту". Адвокатка та юрист громадської приймальні Української Гельсінської спілки з прав людини в м. Одесі Юлія Лісова й Артем Таукач розглянули мету встановлення обмежень та на кого конкретно поширюються встановлені ліміти. Особливу увагу приділили впливу введених лімітів на волонтерську діяльність та проблемам банківського обслуговування волонтерів.

Якою є головна мета нововведення?

За офіційною позицією Національного банку України (НБУ), запроваджений ліміт має на меті мінімізувати використання платіжної інфраструктури у протиправній діяльності, зокрема з використанням рахунків "дропів", які є поширеним механізмом функціонування тіншової економіки.

"Дропи" - це люди, які за оплату передають реквізити та дані своїх карткових рахунків у користування третім особам. Ці рахунки використовують як "транзитні" для переказу та "відмивання" незаконних коштів.

Масштаби проблеми використання "дропів" оцінити складно через імітацію звичайної поведінки фізичної особи, проте загалом по системі йдеться про десятки тисяч "сплячих" та вже активних рахунків.

Аналіз НБУ свідчить, що через картки "дропів" може проходити близько 200 мільярдів гривень на рік, що призводить до втрат державного бюджету, оцінених у десятки мільярдів гривень. Тіншовий бізнес шукає для себе нові шляхи проведення грошових платежів, і це потребує швидкого реагування. Тому НБУ поставив на меті запровадження ліміту як тимчасового, антикризового рішення.

На кого поширюються визначені ліміти?

Прийнятий Національним банком України в ліміт у 150 000 грн на місяць поширюється на перекази фізичних осіб "з картки на картку" (також відомі як P2P, C2C).

Таким чином, у разі, якщо ви переказуєте іншим фізичним особам менше 150 000 грн на місяць (рахуються транзакції з усіх ваших рахунків в одному банку), то ліміт на вас не вплине.

З 1 лютого українські банки запровадили нові обмеження на карткові перекази, в тому числі за реквізитами IBAN. Місячний ліміт складає 150 тисяч гривень. Нововведення стосується лише клієнтів, чий дохід не підтверджено документально.

Якщо ж вам необхідно переказати кошти, які перевищують лімітовану суму, то у такому разі це можливо за умови, що ваші щомісячні доходи походять із підтверджених джерел (заробітна плата, виплачена відповідно до умов трудового договору, дохід від заняття підприємницькою діяльністю, інвестиційні доходи, спадщина тощо).

Який вплив лімітів на волонтерську діяльність

Враховуючи той факт, що встановлення подібних лімітів може негативно вплинути на збори, які проводять волонтери, НБУ провів декілька обговорень зі спільнотою волонтерів. За їх результатами було створено критерії належності до волонтерської діяльності.

Так, для представників волонтерської спільноти, які відповідають хоча б двом з таких умов, нічого не зміниться:

1. фізична особа-користувач офіційно зареєстрована як волонтер;
2. проведення волонтерських зборів є типовою діяльністю за рахунками фізичної особи-користувача в надавачі платіжних послуг;
3. фізична особа-користувач подала листа від державного органу/військової частини/благодійного фонду щодо співпраці в межах організації збору коштів;
4. фізична особа-користувач надала інформацію щодо запланованих сум та строків збору коштів із зазна-

ченням мети такого збору та подальшого використання зібраних коштів;

5. інформація з відкритих джерел, соціальних мереж та мережі Інтернет шляхом зіставлення з іншою наявною в надавача платіжних послуг інформацією підтверджує здійснення фізичною особою-користувачем волонтерської діяльності та мету зборів, що проводяться в межах волонтерської діяльності.

Яка реакція правозахисної спільноти щодо проблем банківського обслуговування волонтерів

Постанова Правління НБУ №102 від 27 серпня 2024 року щодо внесення змін до Постанови Правління НБУ №18 від 24.02.2022 "Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану", яка набула чинності 1 жовтня 2024 року і якою було впроваджено ліміти на карткові перекази, набула великого громадського резонансу.

Експерти Української Гельсінської спілки з прав людини (УГСПЛ) та представники інших неурядових організацій наголошують, що з аналізу окремих положень Постанови вбачаються певні ризики для волонтерської діяльності, а саме:

- положеннями Постанови №102 не враховано права та інтереси фізичних осіб, які офіційно не зареєстровані як волонтери та здійснюють разовий або ситуативний збір коштів, наприклад, на допомогу своїм родичам та близьким, які перебувають у лавах Збройних Сил України;
- положення Постанови №102 віддають банкам дискрецію щодо самостійного визначення та встановлення порядку застосування суттєвих критеріїв для фізичної

особи, яка бажає здійснити грошовий переказ з перевищенням ліміту - чи є її діяльність волонтерською, якими доказами це підтверджується та як підтвердити джерела доходів особи. Відсутність зі сторони НБУ уніфікованого (примірного) документу чи роз'яснень щодо конкретних вимог, які мають зазначатися банками в таких внутрішніх документах, створює ситуацію, за якої різні банки виставлятимуть різні вимоги до своїх клієнтів та/або впроваджуватимуть надмірно жорсткі вимоги, щоб відповідати вимогам НБУ з проведення належного фінансового моніторингу клієнтів;

- наявність у Постанові №102 прямої вказівки банкам перевіряти інформацію про діяльність, яка носить ознаки волонтерської, у відкритих джерелах, соціальних мережах та мережі Інтернет та відмовляти фізичній особі у здійсненні платежу у випадку виявлення будь-якої негативної інформації є потенційно високонебезпечною. Адже банкам надана можливість самостійно приймати рішення про добросовісність діяльності свого клієнта, водночас відсутні чіткі критерії добросовісності та термін "будь-яка інформація з відкритих джерел" має занадто розмиті та широкі можливості для трактування.

Враховуючи ці ризики для волонтерської діяльності, в рамках роботи наради щодо розвитку волонтерського руху в Україні, відбулося обговорення, ініційоване УГСПЛ.

За результатами обговорення з представниками УГСПЛ, представники Нацбанку погодилися з недосконалістю окремих положень Постанови та розглянули можливість напрацювання змін у разі продовження строку дії Постанови.

Де можна отримати правову допомогу у разі проблем з картковими переказами

Якщо ви зіштовхнулися з обмеженням чи блокуванням переказів зі своєї банківської картки, які спричинили положення постанови Нацбанку №102, ви можете звернутися за правовою допомогою до громадської приймальні УГСПЛ в місті Одеса:

Для отримання правової допомоги та інших послуг Громадської приймальні Української Гельсінської спілки з прав людини в Одесі, звертайтеся:

- за телефоном або у месенджерах viber/whatsapp/telegram: **+380951794975**
- електронною поштою: **odesakvu@cvu.od.ua**

- на сторінку facebook: **facebook.com/CVUOdesa**

З іншими правовими консультаціями, а також іншою корисною інформацією можна ознайомитися, завітавши на сайт Одеської обласної організації Всеукраїнської громадської організації "Комітет виборців України":

"НЕ МОЖНА ЛЮБИТИ ПУШКІНА І НЕ ЛЮБИТИ РОСІЮ"

ІНТЕРВ'Ю З МИСТЕЦТВОЗНАВИЦЕЮ ІРИНОЮ НЕЧИТАЛЮК

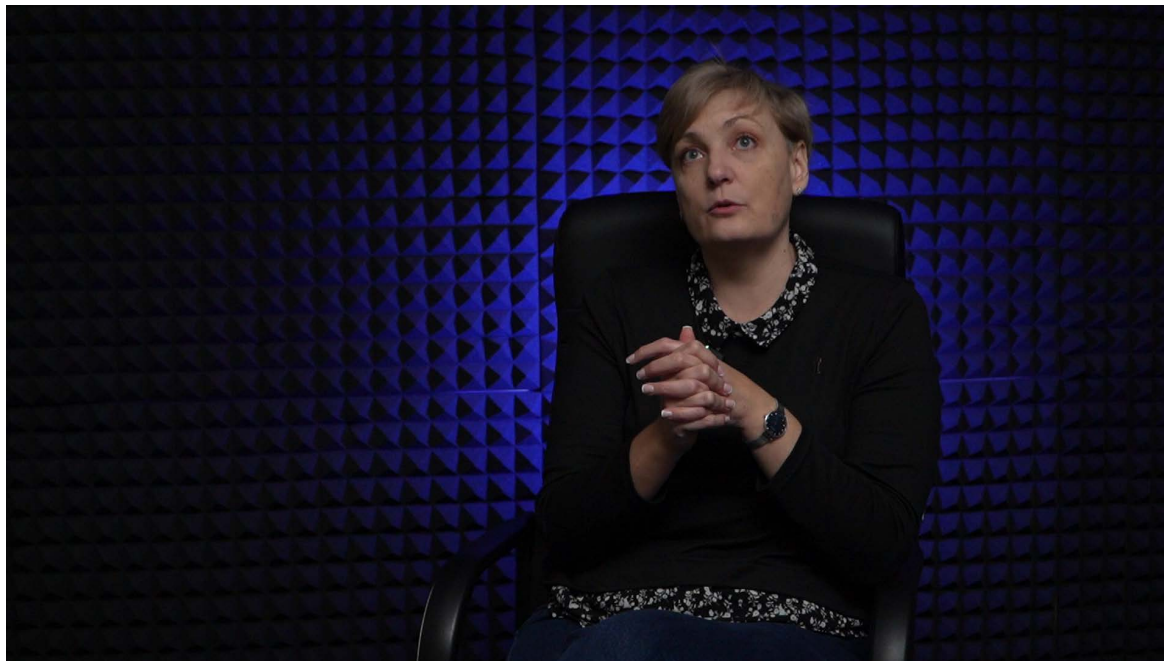
Цього разу ми поговорили з Іриною Нечиталюк - кандидаткою філологічних наук, доценткою ОНУ імені І.І. Мечникова, лекторкою та популяризаторкою української літератури. Читайте в скороченому варіанті та дивіться у повному інтерв'ю на Інтенті про втечу від реальності, одеситів, життя "понаїхавших", українську мову, молодь та Пушкіна.

Чи впоралося вивчення української літератури зі своєю місією?

Вивчали та знали погано. Моя початкова школа - це радянський союз. Тобто люди трішки старші за мене ніколи не вчили нормально українську літературу. Більшість населення України дотепер не вчили українську літературу. І у них абсолютні стереотипи, що це дуже сумно і нудно. І якщо я з дітьми можу це подолати дуже легко, кілька занять і ми вже фанати української літератури, то вони приходять додому, починають сімейні розмови, і мама з татом каже на кшталт: "Ой, фу, я пам'ятаю, це так жахливо". І оця моя праця майже в нічого перетворюється. Стереотипи дуже сильні.

Нам треба працювати зі старшим населенням. Має бути величезна кількість популярних програм. Я мрію про те, що наше місто буде сповнено білбордами зі словами про Одесу Яновського, Довженка, віршами Ліни Костенко, щоб ця бульбашка розросталася і не було шансів у людини не знати українську літературу.

Про Стуса. Це моє життя. Я прожила щасливе радянське дитинство, а потім дізналась, що в цей час, коли я думала, що нема країни прекраснішої, чим

та, де я живу, люди сидять за ґратами. За що? Тільки за те, що поети. В'язні сумління. Тільки за те, що мають якусь певну думку. І для мене цей стрес стався десь у 18-20 років. А люди до цього досі ще не подоходили, не переоцінили та не склали пазли. І ось Стус саме в цей час боровся, висловлював свою думку. І не він один. Святослав Караванський, Галина Могильницька, Ніна Строката, Олекса Різників та інші.

Ви знаєте, легко бути українським філологом у Львові, у Харкові, можливо, тяжче, у Києві точно легше. А от щоб бути українським філологом в Одесі - окремий квест. Непорозуміння є з усіх сторін.

Але те, що зараз відбувається, мені дуже подобається. Чекаю, що буде щось далі із захопленням. Це при тому, що зараз війна і ми зазнаємо тиску колосального. У нас не припинялося життя літературне та культурне, навіть під загрозою безпосереднього вторгнення. Не вистачає мені Одеси літератури, яка зараз видається. Тут я дуже рада, що є Валерій Пузік, Андрій Хаєцький, які озвучують, говорять про нас і окреслюють нашу присутність в Україні.

Інтерв'ю про імперські наративи у Пушкіна викликало резонанс. Чи очікували чвар після цього?

Я не очікувала, що це аж так широко розійдеться.

Оцей резонанс мені сказав, що я зробила все правильно. Зачепила.

Я готувалася серйозно, перебрала всі пункти буквально з енциклопедіями, передивилася, знайшла джерело авторитетне. Хто складався на цей пам'ятник, скільки грошей дала дума, скільки назбирали у "меркантильних", цитую, одеситів. Я розуміла, що не маю права помилитися.

Ви знаєте, чому я ще погодилася? Тому що я спостерігаю за тим, що відбувається і думаю, що там є потужні голоси. І взагалі проросійська спільнота дуже говірлива. Вони це ще на історіях марксизму-комунізму навчилися робити. Я просто слухаю

їх спічі, все вкладається в матриці попередньої епохи. А з нашої сторони так мляво. Нас поливають брудом, а ми переминаємося з ноги на ногу і мовчимо.

По-перше, я літературознавиця, а по-друге, у мене російська література прекрасно викладалася в університеті. Мене спитали мою думку, і я маю право її висловити. Останньою крапкою, коли я з цим розбиралася, а насправді боялась вступити в клітку з тиграми, гієнами, то мені надійшла звістка про смерть мого однокласника. Ну це не чесно. Хлопці втрачають життя, не бояться, а ти боїшся висловити свою думку і що комусь буде не так, чи ти когось образиш. Думаю, ні. Це неправильно і нечесно.

Переглянути повне інтерв'ю з пані Іриною, а також іншими українцями та українками, які змінюють країну на краще, можна на каналі:

ПІДТРИМАЙ НА ПАТРЕОНІ

Допоможи нам тримати оборону на інформаційному фронті!

patreon.com/intentpress

ДОЛУЧИТЬСЯ ДО СОЦМЕРЕЖ

Підпишись та розкажи друзям, поділись постом про те, як підтримати незалежну журналістику.

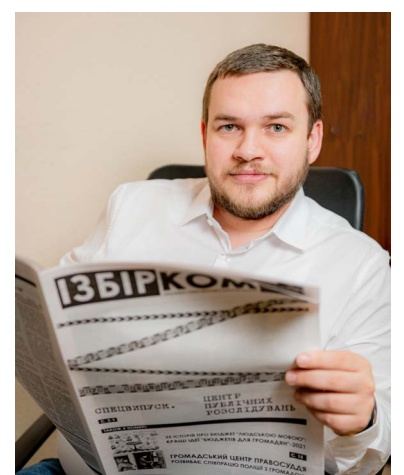
Ми у facebook:
facebook.com/intentUA

Ми у telegram:
t.me/intentpress

Ми в instagram:
instagram.com/intent.press

Ми у twitter:
twitter.com/intent_press

Ми у YouTube:
youtube.com/@intentpress

Газета Інтент

Засновник - Одеська обласна організація
Всеукраїнської громадської організації
"Комітет виборців України"
Ідентифікатор медіа R30-05833
Головний редактор: Болган В.С.

Адреса редакції:

65091, м. Одеса, вул. Садиківська, 25
Телефон: (048) 737-38-98
Електронна пошта: odesakvu@cvu.od.ua
cvu.od.ua, intent.press, cpi.org.ua,
attestation.in.ua, museum.izbirkom.org.ua

Надруковано в СПД Майстер О.А. Наклад - 12 000 прим.